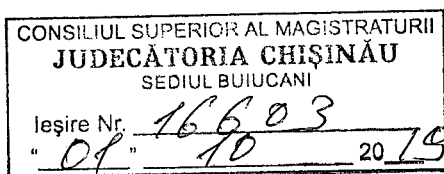

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Chișinău
(sediul BUIUCANI)
MD-2004, mun. Chișinău,
Bd. Ștefan cel Mare 200
tel./fax 022-29-51-20

The Supreme Council of
Magistrates
Chisinau District Court
(Buiucani Office)
200th Ștefan cel Mare
Chisinau, CA 2004
tel. number/fax 022-29-51-20

01.10.2019 Nr. dosarului 1-1028/18

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), în baza încheierii de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 01.10.2019, Vă expediază pentru examinare Sesizarea avocaților Berliba Viorel și Ungureanu Ivan care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale a inculpatului Pșederschi Vasile privind ridicarea Excepției de Neconstituționalitate a prevederilor art. 326 alin. (1¹) Cod Penal, în particular sintagma: „ bunuri” și „ avantaje enumerate la alin. (1)” acestea în raport cu prevederile art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, în cauza penală de acuzare a lui Pșederschi Vasile Timofei, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 335 alin. (1¹), 190 alin. (5) și 326 alin. (1¹) Cod Penal și Panfil Eugeniu Tudor, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 335 alin. (1¹) și 190 alin. (5) Cod Penal.

La necesitate se va expedia cauza penală în original.

Anexă:

Rechizitoriu- 56 file.

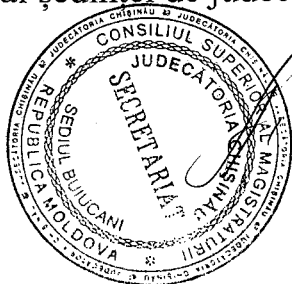
Sesizarea avocaților Berliba Viorel, Ungureanu Ivan privind Excepția de Neconstituționalitate prezentată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și lit g) din Constituție - 27 file.

Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate- 22 file.

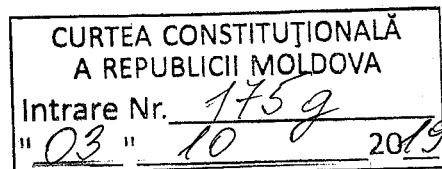
Încheierea de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 01.10.2019- 4 file.

Procesul - verbal al ședinței de judecată din 23 septembrie 2019- 2 file.

Judecător

Angela Vasilenco

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

**SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume: BERLIBA

2. Prenume: Viorel

3. Funcția: Avocat

1. Nume: UNGUREAN

2. Prenume: Ivan

3. Funcția: Avocat

4. Adresa:

**MD-2012, Republica Moldova,
mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 49, of. 4**

5. Tel./fax: (+373)60300184, office@bunpartener.md

6. Numele și prenumele reprezentantului: -

7. Ocupația reprezentantului: -

8. Adresa reprezentantului: -

9. Tel.: -

10. Fax: -

11. -

II. OBIECTUL SESIZĂRII

12.

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare dispozițiile legale cuprinse în textul art. 326 alin. (1¹) C. pen. RM, în particular termenul/sintagma:

- „**bunuri**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM,

- „**avantaje enumerate la alin. (1)**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM,

acestea în raport cu prevederile art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

La 26 septembrie 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978289, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1¹) din Codul penal al Republicii Moldova (în continuare – C. pen. al RM).

La 04 octombrie 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978298, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) C. pen. al RM.

Cauzele penale nr. 2018978289 și nr. 2018978298, la data de 04 octombrie 2018, au fost conexe într-o singură cauză, fiindu-i atribuit numărul comun de ordine 2018978289.

La 19 octombrie 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978321, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM.

Prin Ordonanța Procurorului în Procuratura Anticorupție, Vadim PRISACARI, din 19 octombrie 2018, cauza penală nr. 2018978321 a fost conexată la cauza penală nr. 2018978289.

Prin Procesul-verbal de reținere, Vasile PȘEDERSCHI a fost reținut de către OUP al DGUP al CNA, Vasile ȘEREMET, la 08 octombrie 2018, ora 07:30.

La 10 octombrie 2018, în privința lui Vasile PȘEDERSCHI, de către Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a fost aplicată măsura preventivă– „arestul preventiv” consecutiv de mai multe ori, fiind prelungit pâna la moment.

În cadrul ședinței de judecată, acuzarea îl învinuiește pe Vasile PȘEDERSCHI în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5), art. 335 alin. (1¹) și **art. 326 alin. (1¹)** C. pen. al RM.

În fapt, se invocă precum că „Vasile PȘEDERSCHI, continuându-și acțiunile sale criminale în perioada de timp dintre luna septembrie și octombrie al anului 2018, în urma unei înțelegeri prealabile cu Viorel GOLENCO, care susținea că are careva cunoștințe și poate influența procurori și judecători din cadrul organelor procuraturii și, respectiv, a instanțelor de judecată, în vederea adoptării unei decizii favorabile în privința lui Vasile PȘEDERSCHI și menținerii hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), prin care ultimul a încasat 4 147 951,84 lei, de la compania ÎCS „GLOBALPHARM COMPANY” SRL, precum și în vederea deblocării contului SRL „VERONICA”, a promis lui Viorel GOLENCO, o remunerație de 10% din suma de 4 147 951,84 lei, adică aproximativ

400000 lei, în cazul menținerii acestei hotărâri și deblocarea contului SRL „VERONICA”, pe care a fost aplicat sechestrul în baza demersului Procuraturii Anticorupție, în cadrul cauzei penale nr. 2018978289 (...). Astfel, Vasile PȘEDERSCHI, prin acțiunile sale intenționate a comis infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, traficul de influență, adică promisiunea, de **bunuri sau avantaje**, *pentru aceasta sau pentru o altă persoană*, când respectiva persoană are sau susține că are o influență asupra unei persoane publice, în scopul de a-l face să îndeplinească sau nu a unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite” (Rec., f. 51). Deși se constată că este o incriminare abstractă, generală, deplasată total de la elementul concret (special), acest text vizat a fost reținut în actul de sesizare a instanței de judecată (rechizitoriu) de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Vadim PRISACARI (Rec., f. 51).

În acest ultim sens, partea apărării constată că temenul/sintagma:

- „**bunuri**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM,

- „**avantaje enumerate la alin. (1)**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM,

sunt formulate de o manieră imprecisă și neclară și le conferă agenților statului, care le aplică, o marjă excesivă de discreție, fiind contrară art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

În aceste circumstanțe înțelegem să formulăm prezenta excepție de neconstituționalitate.

89

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

EXCEPȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a dispozițiilor legale cuprinse în:

textul art. 326 alin. (1¹) C. pen. RM, în particular termenul/sintagma:

- „**bunuri**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM,

- „**avantaje enumerate la alin. (1)**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM,

acestea în raport cu prevederile art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

pentru următoarele motive:

14.1. Conform art. 22 și art. 23 din Constituția Republicii Moldova, nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni, care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nicio pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos. Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică, iar **statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle**. În acest scop, statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

14.2. Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 21 din 22 iulie 2016 (pct. 52-54) a subliniat faptul că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie **principiul legalității**. Preeminența

dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, care se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență etc.

Preeminența dreptului în materie penală exprimă, printre altele, asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor; inadmisibilitatea aplicării extensive defavorabile a legii penale, în special, prin analogie. Incriminarea faptelor în legile penale, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, se întemeiază pe rațiuni de politică penală. Astfel, legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră **clară, concisă și precisă**, iar *calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale în acest domeniu.*

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate (**accesibilitate, previzibilitate și claritate**), norma de drept penal trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea penală conține o normă de drept, care, aparent, descrie conduita persoanei în situația dată, **persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile**. Într-o astfel de interpretare, **norma, care nu corespunde criteriilor clarității, este contrară art. 23 din Constituție**, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010, pct. 10*).

Curtea Constituțională a reținut că principiul prevăzut la art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (*în continuare – CEDO*) și art. 22 din Constituție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legiuitor și **pentru judecător**.

În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect *material*, cât și sub aspect *formal*.

Sub aspect *material*, acest principiu îi impune legiuitorului două obligații fundamentale:

- să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente și

- să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui.

Aspectul *formal* se referă la **obligația adoptării normelor penale ca legi organice**, potrivit art. 72 alin. (3) lit. n) din Constituție.

Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiectelor, care au competența aplicării legii penale, două obligații esențiale:

- *interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei*, adică imposibilitatea aplicării ei dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv,

- *interzicerea aplicării retroactive a legii penale*, cu excepția legii penale mai favorabile (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2018, pct. 35-37*).

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 14 din 27 mai 2014 (*pct. 78, pct. 83-84 și pct. 90*) se specifică că legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă.

Legea penală are repercusiunile cele mai dure, comparativ cu alte legi sancționatoare, ea incriminează faptele cele mai prejudiciabile, respectiv, **norma penală trebuie să dispună de o claritate desăvârșită pentru toate elementele componentei infracțiunii** în cazul normelor din partea specială a legii penale. *Formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.* Principiul calității legii exclude în mod imperios posibilitatea incriminării și definirii infracțiunilor într-o formulă ambiguă și incertă.

14.3. Conform art. 7 din CEDO, nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune, care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii. Deși art. 7 din CEDO nu menționează în mod expres legătura de ordin subiectiv

între elementele subiective al infracțiunii și persoana considerată ca autor al acesteia, **un cadru legislativ care nu permite unui „acuzat” să cunoască sensul și întinderea legii penale este necorespunzător nu numai prin raportare la noțiunile generale de „calitate” a legii, ci și prin luarea în considerare a exigențelor specifice noțiunii de „legalitate penală”** (*Cauza Sud Fondi SRL și alții c. Italia* (Hotărârea din 20 ianuarie 2009)).

Infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege, iar expresia „**prevăzută de lege**” presupune, între altele, ca **legea să întrunească standardul calității, aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă** (*Cauza Rohlena c. Cehia* (Hotărârea din 27 ianuarie 2015, pct. 50); *Cauza Vasiliauskas c. Lituania* (Hotărârea din 20 octombrie 2015, pct. 154); *Cauza Koprivnikar c. Slovenia* (Hotărârea din 24 ianuarie 2017, pct. 48)).

În *Cauza Başkaya și Okcuoglu c. Turcia* (Hotărârea din 8 iulie 1999, pct. 36) Curtea Europeană (*în continuare* – CtEDO) reține că, potrivit jurisprudenței sale, art. 7 din CEDO cuprinde, printre altele, principiul potrivit căruia numai legea poate defini o infracțiune și poate prescrie o pedeapsă (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), **legea nu trebuie interpretată pe deplin în detrimentul unui acuzat, de exemplu prin analogie**. Din aceste principii rezultă că **o infracțiune și sancțiunile prevăzute pentru aceasta trebuie să fie clar definite în lege**. Această cerință este îndeplinită atunci când persoana poate cunoaște, din formularea dispoziției relevante, și, dacă este necesar, cu asistența interpretării instanței de judecată, ce acte și omisiuni o va face răspunzătoare penal.

Atunci când se vorbește de „lege”, art. 7 din CEDO face aluzie la același concept ca cel la care se referă în altă parte, atunci când se utilizează acest termen, concept care cuprinde atât legea statutară, cât și jurisprudența, implicând cerințe calitative, în special cele privind *accesibilitatea și previzibilitatea* (*Cauza Cantoni c. Franța* (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pct. 29); *Cauza SW și CR c. Regatul Unit* (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pct. 33 și pct. 35); *Cauza Coëme și alții c. Belgia* (Hotărârea din 20 iunie 2000, pct. 145)).

14.3.1. Exigențele calitative în cauză trebuie să fie satisfăcute atât în ceea ce

88

privește **definiția unei infracțiuni**, cât și pedeapsa pe care aceasta o atrage, încât individul poate cunoaște, din formularea prevederii pertinente și, în caz de necesitate, din interpretarea dată acesteia de către tribunal, care acte și omisiuni vor angaja răspunderea sa penală (*Cauza M. c. Germania* (Hotărârea din 17 decembrie 2009, pct. 119); *Cauza Achour c. Franța* (Hotărârea din 29 martie 2006, pct. 41); *Cauza Kafkaris c. Cipru* (Hotărârea din 12 februarie 2008, pct. 140); *Cauza E.K. c. Turcia* (Hotărârea din 7 februarie 2002, pct. 51); *Cauza Kokkinakis c. Grecia* (Hotărârea din 25 mai 1993)).

14.3.2. Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Cauza Khlyustov c. Rusia* (Hotărârea din 11 iulie 2013, pct. 68)). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza art. 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

14.3.3. În ceea ce privește previzibilitatea, CtEDO statuează faptul că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde, într-o mare măsură, de conținutul textului de care este vorba, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatariilor săi (*Cauza Groppera Radio AG și alții c. Elveția* (Hotărârea din 28 martie 1990, pct. 68)).

CtEDO reamintește că oricât de clar ar fi redactat textul unei dispoziții legale, în orice sistem juridic, inclusiv dreptul penal, inevitabil există un element de interpretare judecătorească. **Întotdeauna va exista necesitatea de elucidare a aspectelor îndoielnice** și de adaptare la schimbările de situație. De altfel, în tradiția juridică a anumitor state-părți la Convenție, este consacrat faptul că jurisprudența, ca sursă de drept, contribuie, în mod necesar, la evoluția progresivă a dreptului penal (*Cauza Maktouf și Damjanović c. Bosnia și Herțegovina* (Hotărârea din 18 iulie 2013); *Cauza Streletz, Kessler și Krenz c. Germania* (Hotărârea din 22 martie 2001, pct. 50); *Cauza K.H.W. c. Germania* (Hotărârea din 22 martie 2001, pct. 85); *Cauza Jorgic c. Germania* (Hotărârea din 12 iulie 2007,

pct. 101-109); *Cauza Korbely c. Ungaria* (Hotărârea din 19 septembrie 2008, pct. 69-71)).

Previzibilitatea legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clare, pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă, circumstanțele cauzei, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (*Cauza Dragotoniș și Militaru-Pidhorni c. România* (Hotărârea din 24 mai 2007, pct. 35); *Cauza Tolstoy Miloslavsky c. Regatul Unit* (Hotărârea din 13 iulie 1995, pct. 37)).

La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar, la nevoie, cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (*Cauza Koprivnikar c. Slovenia* (Hotărârea din 24 ianuarie 2017, pct. 47)).

Pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze, cu suficientă claritate, întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (*Cauza Sissanis c. România* (Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pct. 66)).

O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 23 noiembrie 2015, pct. 61*).

Atunci când un act este privit ca infracțiune, judecătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, **dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului**, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (*Cauza X. c. Regatul Unit* (Hotărârea din 7 mai 1982)).

14.4. CtEDO, de asemenea, menționează că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă (*Cauza Del Rio Prada c. Spania*

20

(Hotărârea din 21 octombrie 2013, pct. 92 și pct. 93)). Necesitatea de a evita rigiditatea excesivă și de a ține pasul cu circumstanțele schimbătoare presupune exprimarea unor legi în termeni, care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (*Cauza Kokkinakis c. Grecia* (Hotărârea din 25 mai 1993, pct. 40)).

Pe de altă parte, utilizarea unor concepte și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei prevederi legislative conduce la incompatibilitatea acesteia cu cerințele clarității și previzibilității, în privința efectelor sale (*Cauza Liivik c. Estonia* (Hotărârea din 25 iunie 2009, pct. 96–104)).

Cu privire la clarificarea normelor juridice, CtEDO a invocat că dezvoltarea progresivă a dreptului penal, prin intermediul procesului de creare a dreptului, este o parte bine consolidată și necesară a tradiției juridice în statele-părți la Convenție.

Art. 7 din CEDO nu poate fi citit ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale prin intermediul interpretării judiciare de la caz la caz, cu condiția ca evoluția care rezultă să fie conformă cu esența infracțiunii și să fie previzibilă în mod rezonabil (*Cauza Kononov c. Letonia* (Hotărârea din 17 mai 2010, pct. 185)). Atunci când examinează previzibilitatea unei norme penale, CtEDO trebuie să se asigure dacă interpretarea judiciară a legii penale a continuat pur și simplu o linie perceptibilă a dezvoltării jurisprudențiale (*Cauza Dragotoniū și Militaru-Pidhorni c. România* (Hotărârea din 24 mai 2007, pct. 44)).

14.5. În orice caz, instanțele de judecată nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale sau la o aplicare prin analogie. O asemenea abordare este interzisă de art. 22 din Constituție și de art. 7 din CEDO. În consecință, **cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interzicerea analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului** (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 1 octombrie 2018, pct. 36*).

14.6. Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, în Avizul nr. 11 (2008) privind calitatea hotărârilor judecătorești, fundamentează faptul că hotărârile judecătorești se bazează în primul rând pe legile adoptate de Parlament, care, ca

91

surse ale dreptului, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc, de asemenea, cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești. Calitatea hotărârilor judecătorești poate fi afectată de schimbările prea dese ale legislației, **de o redactare prea puțin satisfăcătoare sau de un conținut neclar al legilor** (pct. 11).

Legiuitorul trebuie să acționeze în așa fel, **încât legislația să fie clară și simplu de folosit și să fie conformă cu CEDO**. Pentru a facilita interpretarea, lucrările pregătitoare ale legilor trebuie să fie accesibile într-un limbaj inteligibil (pct. 12).

14.7. Art. 326 alin. (1) C. pen. al RM statuează că *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite*, se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

În același context, art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM statuează că *promisiunea, oferirea sau darea unei persoane, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje enumerate la alin. (1), pentru aceasta sau pentru o altă persoană, când respectiva persoană are sau susține că are o influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, în scopul indicat la alin. (1)*, se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convențional sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000

la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

14.8. În speță, prin prisma rechizitoriului, Vasile PȘEDERSCHI este învinuit în comiterea inclusiv a infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, și anume traficul de influență, adică promisiunea, de **bunuri sau avantaje**, pentru aceasta sau pentru o altă persoană, când respectiva persoană are sau susține că are o influență asupra unei persoane publice, în scopul de a-l face să îndeplinească sau nu a unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite” (Rec., f. 51).

14.9. În acest ultim sens, partea apărării constată că termenul/sintagma

- „**bunuri**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, raportat anume la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM (deoarece sunt infracțiuni cu caracter *dual*),

- „**avantaje enumerate la alin. (1)**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, , raportat anume la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM (deoarece sunt infracțiuni cu caracter *dual*),

sunt formulate de o manieră imprecisă și neclară și le conferă agenților statului, care le aplică, o marjă excesivă de discreție, fiind contrară art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

14.9.1. Or, legiuitorul a definit infracțiunea de trafic de influență în context *dual*, prin:

- varianta de cumpărare a influenței (art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM), pe de o parte, și
- varianta de vânzare de influență (art. 326 alin. (1) C. pen. al RM, pe de altă parte.

În context, referitor la mijlocul de comitere a infracțiunii (termenul generic de „remunerație ilicită”) a fost completat, cu conținut normativ *neclar și incoerent*, fapt care poate dicta diferite interpretări extensive defavorabile, incompatibile cu art. 7 din CEDO, precum și în măsură să nu să se înscrie în limitele art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

Caracterul *dual* al infracțiunilor de trafic de influență, prevăzut în variantele de la art. 326 alin. (1) C. pen. al RM și art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, imprimă o regulă simplă acestei infracțiuni, și anume: *ceea ce se poate pretinde, accepta sau primi* (în cazul vânzării de influență), *aceea și se poate promite, oferi sau da* (în cazul cumpărării de influență). Or, este absurd ca vânzătorul de influență să pretindă „ceva”, în calitate de remunerație (acest „ceva” fiind indicat în lege), iar cumpărătorul de influență să dea „altceva” (acest „altceva” este prevăzut doar de norma incriminată vânzătorului de influență, nu și cumpărătorului de influență), iar într-un final cumpărătorul de influență să fie pasibil de răspundere penală. Această „absurditate contextuală” poate fi admisă exclusiv prin text normativ adoptat de către legiuitor. În fapt, această „absurditate contextuală” este constatată în cazul infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, prin raportare la art. 326 alin. (1) C. pen. al RM, *antrenând anumite limite de neconstituționalitate*.

Or, menționăm faptul că în cazul altor infracțiuni cu caracter dual (spre exemplu, coruperea pasivă, prevăzută de art. 324 alin. (1) C. pen. al RM, și, respectiv, coruperea activă, prevăzută de art. 325 alin. (1) C. pen. al RM), legiuitorul nu a admis o asemenea „absurditate contextuală”, indicând și în conținutul infracțiunii de corupere pasivă, și în conținutul infracțiunii de corupere activă, la același mijloc al infracțiunii: **„bunuri, servicii, privilegiu sau avantaje sub orice formă”**.

14.9.2. Art. 326 alin. (1) C. pen. al RM statuează că *pretinderea, acceptarea sau primirea se raportează la:*

- a) **bani,**
- b) **titluri de valoare,**
- c) **servicii,**

- d) **privilegii**,
- e) **alte bunuri**
- sau**
- f) **avantaje.**

În același context, art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM statuează că *promisiunea, oferirea sau darea* se raportează la:

- a) **bunuri**,
- b) **servicii**,
- c) **privilegii**
- sau**
- d) **avantaje enumerate la alin. (1).**

Adică, am enunțat că legiuitorul a admis o „absurditate contextuală” vizavi de norma art. 326, prin raportarea alin. (1¹) la alin. (1) C. pen. al RM (caracterul *dual* al infracțiunii de trafic de influență, reflectat prin cumpărarea de influență și, respectiv, vânzarea de influență), iar această „absurditate contextuală” rezultă din următoarele premise constatate:

- termenele „servicii” și „privilegii” se regăsesc atât în varianta normativă prevăzută de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, cât și în varianta normativă prevăzută de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM;

- în varianta normativă prevăzută de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM se face distincție între „bani”, „titluri de valoare”, „alte bunuri”, iar în varianta normativă prevăzută de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM se invocă categoria de „bunuri”. Discrepanța normativă și lipsa clarității noiei prevăzute de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM, raportate la art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, este evidențiată pe măsura formulării normative a textului de lege în felul următor: „bani, titlul de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje”. Adică, în fapt, nu este clar și previzibil ce se are în vedere prin „alte bunuri” și aceste „alte bunuri” apar în raport cu care bunuri;

- pe măsură ce în art. 326 alin. (1) C. pen. al RM s-a invocat, în mod distinct, „**banii**”, „**titlurile de valoare**”, „**alte bunuri**”, înțelegem că legiuitorul în categoria de „alt bunuri” nu a inclus nemijlocit „**banii**” și „**titlurile de valoare**”;

- pe baza interpretării sistematice, nu este clar de ce în categoria de „**alte bunuri**” din art. 326 alin. (1) C. pen. al RM nu a inclus „**banii**” și „**titlurile de valoare**”, iar în art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM ar trebui de inclus în categoria de „**bunuri**” - și „**banii**”, și „**titlurile de valoare**”;

- în același sens, pe baza formulării textului din art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, în particular operând cu „**alte avantaje prevăzute la alin. (1)**”, alternative la categoriile de „**bunuri**”, „**servicii**”, „**privilegii**”, nu este clar care sunt aceste „**alte avantaje**” prevăzute de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM, pe măsură ce art. 326 alin. (1) C. pen. al RM, pe lângă termenul de „**avantaje**”, operează cu „**bani**”, „**titluri de valoare**”, „**servicii**”, „**privilegii**”, „**alte bunuri**”. Am deduce expres, doar logic (posibil nu și corect), că „**alte avantaje**” ar constitui „**bani**” sau „**titluri de valoare**”, sau „**alte bunuri**”, luând în vedere că categoriile de „**servicii**” și „**privilegii**” se regăsesc în conținutul ambelor variante normative.

14.9.3. Acest moment de neclaritate este dedus și din aprecierile făcute de către partea acuzării în actul de sesizare a instanței, în care partea acuzării indică la faptul că **s-a promis** lui Viorel GOLENCO, **o remunerație de 10% din suma de 4 147 951,84 lei**, adică **aproximativ 400000 lei** (...). Astfel, Vasile PȘEDERSCHI, prin acțiunile sale intenționate a comis infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, traficul de influență, adică promisiunea, de **bunuri sau avantaje** (...)” (Rec., f. 51). În fapt, procurorul, în mod indirect constată lipsa de claritate a normei, indicând pe baza unei sume de bani (aproximativ 400000 lei), că acești bani sunt **”bunuri sau avantaje”** (adică ceva la general).

Același lucru îl nuanțăm și din conținutul Sentinței de condamnare a lui Viorel GOLENCO, din 17 decembrie 2018, în care instanța de judecată precizează expres că acesta (adică Viorel GOLENCO) **a solicitat și a acceptat remunerația** de 10% din suma de 4 147 951,84 lei, adică aproximativ **400 000 lei**. Or, instanța de judecată nici nu operează strict cu termenul prevăzut de legislația penală în

vigoare, pentru a clarifica concret care a fost mijlocul de comitere a infracțiunii de trafic de influență. Operarea cu un termen generic de „remunerație” indică, în mod indirect, la anumite momente neclare pentru instanță de judecată.

14.9.4. Operând cu o interpretare textuală, pe de o parte, a termenului de „avantaj”, stabilim următoarele:

AVANTĂJ, *avantaje*, s. n. **1.** Folos, profit pe care îl obține cineva în plus (în raport cu altul). **2.** Favoare, **privilegiu** de care se bucură cineva sau ceva. **3.** Superioritate (a cuiva sau a ceva) bazată pe o situație, pe o împrejurare favorabilă. – Din fr. **Avantage** (<https://dexonline.ro/definitie/avantaj>).

Pe de altă parte, interpretarea textuală a termenului de „privilegiu” indică la:

PRIVILEGIU, *privilegii*, s. n. **Avantaj**, scutire de obligații (către stat), drept sau distincție socială care se acordă, în situații speciale, unei persoane, unui grup sau unei clase sociale ori, în feudalism, orașelor și mănăstirilor; (concr.) act prin care se acordă un avantaj, un drept, o distincție etc. ♦ Spec. (Jur.) Drept conferit de lege unui creditor de a fi preferat celorlalți creditori, în virtutea creanței sale. ♦ P. gener. Drept, **avantaj**, favoare; împrejurare favorabilă pentru cineva. [Pl. și: (înv.) *privilegiuri*] – Din fr. **privilège**, lat. **privilegium**.

Se constată, în fapt, că termenul de „avantaj” este sinonim cu cel de „privilegiu”, iar art. 326 alin. (1) C. pen. al RM și art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM operează cu aceste termene în mod alternativ, nefiind clară și previzibilă delimitarea dintre ele. Or, în textul legii penale nu se conține o interpretare legală a acestor noțiuni. Mai mult decât atât, deși aceste noțiuni sunt sinonime („avantaje” și „privilegii”), pe baza interpretărilor textuale, legiuitorul, în afară de faptul că le prevede alternativ (deși pot fi completate cu conținut identic), le oferă haotic și neclar anumite limite de previziune:

- art. 326 alin. (1) C. pen. al RM: **bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje**;

- art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM: **bunuri, servicii, privilegii sau avantaje enumerate la alin. (1).**

În context, aceste noțiuni („privilegii” și „avantaje”) nu răspund principiului calității legii penale. În particular, nu a fost definit sau oferit vreun indiciu în cuprinsul legii penale privind semnificația termenelor respective. Mai mult, dacă art. 326 alin. (1) C. pen. al RM operează strict cu noțiunea de „avantaj”, fără a oferi o descriere a conținutului acestor avantaje, atunci nu este clar ce s-a avut în vedere prin sintagma „**avantaje enumerate la alin. (1)**”, cuprinsă în art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM.

14.9.5. Conform art. 1 alin. (1) C. pen. a RM, prezentul cod este unica lege penală a Republicii Moldova. Evidențiem faptul că nu există niciun text normativ, care ar defini noțiunea de „avantaje”, utilizată în art. 326 alin. (1) C. pen. al RM, precum și noțiunea de „alte avantaje enumerate la alin. (1)”, utilizată în art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, inclusiv legea nu stabilește niciun criteriu material care să cuantifice conținutul acestor noțiuni. În aceste circumstanțe, există riscul ca semnele infracțiunii incriminate să fie apreciate, în baza unor criterii arbitrare și discreționare, de către cei dotați cu competențe de aplicare a legii penale, așa cum a procedat partea acuzării, prin sesizarea instanței, în baza rechizitoriului.

14.10. În contextul celor menționate *supra*, reținem faptul că, pe de o parte, având în vedere interpretarea sistematică a noțiunilor utilizate în cazul unor infracțiuni cu caracter *dual* (când ambele infracțiuni urmează să indice la același context normativ, în particular din perspectiva categoriei de „remunerație ilicită”; adică ceea ce se *pretinde*, *acceptă* sau *primește*, aceea se poate *promite*, *oferi*, *da*), interpretarea gramaticală a noțiunilor utilizate („avantaje”, raportată la „privilegii”), operarea în același context, fără o detalizare a textului redat, cu asemenea sintagme precum „avantaje enumerate la alin. (1)”, lipsind o enumerare a acestora în conținutul art. 326 alin. (1) C. pen. al RM, multitudinea semnificațiilor și caracterului diversificat al conținutului noțiunilor invocate, atât partea apărării, cât și inculpatul, nu poate cunoaște care este, în ansamblu, și la ce se referă fapta prejudiciabilă supusă prohibiției astfel, încât să-și adapteze conduita în mod corespunzător. Chiar dacă se face apel la consultanța de specialitate, destinatarul normei ar putea fi privat de posibilitatea conformării cu prevederile legale.

În acest sens, termenul și sintagma contestate din norma incriminatorie îi acordă instanței de judecată o marjă largă de discreție, fapt care ar genera o încadrare juridică incorectă și imprevizibilă, generând o interpretare extensivă defavorabilă, interzisă de lege.

14.11. În aceste paradigme normative și factice, având la bază acuzarea înaintată lui Vasile PȘEDERSCHI, prin prisma promisiunii de „**bunuri sau avantaje**” (sintagmă reținută de către partea acuzării în actul de sesizare a instanței de judecată (Rec., f. 51)), în raport cu norma art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, care indică la *promisiunea, oferirea sau darea unei persoane (...) de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje enumerate la alin. (1)*, toate raportate la standardele de calitate a normei, este evident și obiectiv faptul că pentru a stabili vinovația și a aplica o anumită pedeapsă, trebuie să existe o legătură indisolubilă, care permite evidențierea unui element de responsabilitate în conduita acesteia. În lipsa elementului în cauză, vinovația nu ar mai fi veridică și pedeapsa nu ar mai fi justificată. Or, ar părea lipsit de coerență ca, pe de o parte, să se pretindă ca o bază legală să fie accesibilă și previzibilă, iar, pe de altă parte, o persoană să fie considerată vinovată și pedepsită în situația în care ea nu a fost în măsură să cunoască legea penală, datorită unei norme sau unor elemente ale normei care sunt imprevizibile și total neimputabile acuzatului.

14.12. În concluzie, această lipsă de previzibilitate, precizie și claritate a termenului/sintagmei

- „**bunuri**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM,

- „**avantaje enumerate la alin. (1)**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM,

crează premisa aplicării acesteia ca rezultat al unor interpretări sau aprecieri

arbitrare și discreționare, ceea ce este incompatibil cu normele constituționale.

Respectiv, termenul/sintagma „**bunuri**”, „**avantaje enumerate la alin. (1)**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, sunt formulate de o manieră imprecisă și neclară și le conferă agenților statului, care le aplică, o marjă excesivă de discreție, fiind contrare art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale de a verifica constituționalitatea și a declara neconstituționale dispozițiile legale cuprinse în:

a dispozițiilor legale cuprinse în:

textul art. 326 alin. (1¹) C. pen. RM, în particular termenul/sintagma:

- „**bunuri**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM,

- „**avantaje enumerate la alin. (1)**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM,

acestea în raport cu prevederile art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

Termenul/sintagma „bunuri”, „avantaje”, statuate la art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, creează premisa aplicării acestora ca rezultat al unor interpretări sau aprecieri arbitrare și discreționare, ceea ce este incompatibil cu normele constituționale. Respectiv, termenul/sintagma „**bunuri**”, „**avantaje enumerate la alin. (1)**” din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), prevăzut de art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, sunt formulate de o manieră imprecisă și neclară și le conferă agenților statului, care le aplică, o marjă excesivă de discreție, fiind contrare art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

16.1. Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

16.2. Pct. 3.3 și pct. 3.4 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 15 din 6 mai 1997 prevede faptul că excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logică între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal. Ea poate fi invocată ca incident din inițiativa părților sau din oficiu de către instanța de judecată. Elementele principale ale excepției de neconstituționalitate sunt necesitatea efectuării unui control de neconstituționalitate, existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, ale cărei drepturi sau interese au fost eventual lezate printr-o normă neconstituțională, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate și obiectul excepției de neconstituționalitate (care este mai larg, incluzând nu numai legile, ci și alte acte normative).

Sintagma „*excepția de neconstituționalitate*”, în sensul dispoziției art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, poate fi interpretată ca o procedură de inițiere de către instanțele ordinare de judecată, **la inițiativa părților sau din oficiu**, a controlului conformității unei legi sau altui act normativ în întregul său ori, în majoritatea cazurilor, parțial cu normele constituționale.

16.3. Având la bază rațiunea și esența instituției „*excepției de neconstituționalitate*”, **dreptul de a ridica excepția aparține tuturor instanțelor judecătorești**, respectiv judecătorilor din cadrul acestora, **care trebuie să dispună de suficientă putere și să fie în măsură a și-o exercita în vederea îndeplinirii atribuțiilor** (Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pct. 95 și pct. 98).

16.4. Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 (pct. 81-83) statuează faptul că **suspendarea procesului** până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate **este necesară** pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze. Curtea reține că **judcătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:**

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu,
- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea menționează că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, **judcătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale**, decât doar în condițiile prevăzute mai sus.

16.5. În aceste circumstanțe, inculpatul Vasile PȘEDERSCHI este învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 326 alin. (1¹) C. pen. al RM, adică

- este constatată o normă care este reglementată de **lege organică, și anume Codul penal al Republicii Moldova;**

- excepția de neconstituționalitate **este ridicată de către o parte din proces, și anume partea apărării;**

- este ridicată excepția de neconstituționalitate în **apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Vasile PȘEDERSCHI**, drepturile și interesele acestuia din urmă putând fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei;

**- o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe baza art. 326 alin. (1¹)
C. pen. al RM, în particular referitor la termenul/sintagma indicate în
prezenta cerere, nu există.**

VII. LISTA DOCUMENTELOR

17.

La prezenta sesizare urmează să fie anexate materialele cauzei penale nr. 12-1-80740-10122018.

105

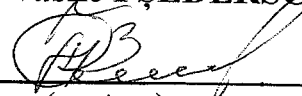
VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declarăm pe onoare ca informațiile care figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Chișinău,
23 septembrie 2019

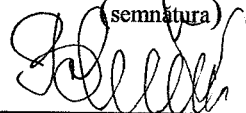

Inculpatul Vasile PȘEDERSCHI

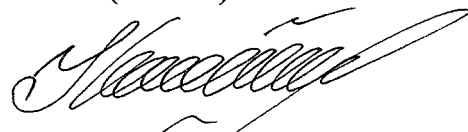
(semnătura)

**Avocați apărători:
Viorel V. BERLIBA**

(semnătura)

Ivan UNGUREAN

(semnătura)

Dosarul nr.1-1028/18 (12-1-80740-10122018)

ÎNCHEIERE
/ de ridicare a excepției de neconstituționalitate /

01 octombrie 2019

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

În componența:

Președintele ședinței, Judecător	Angela Vasilenco
Grefier	Alisa Stratila

Cu participarea:

Acuzatorului de stat – procuror Vadim Prisăcari
 Avocatului reprezentantul părții vătămate Sergiu Bejan
 Avocaților inculpaților Viorel Berliba, Ivan Ungureanu, Tudor Osoianu
 Inculpaților Vasile Pșederschi, Eugeniu Panfil

examinând în ședința de judecată publică cauza penală privind acuzarea lui *Pșederschi Vasile Timofei*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și *Panfil Eugeniu Tudor*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹) și 190 alin.(5) Cod Penal, cererea apărătorului Berliba Viorel, Ungureanu Ivan care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului *Pșederschi Vasile Timofei*, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin.(1),(1¹) art.326 Cod Penal, solicitând totodată suspendarea examinării cauzei până la expunerea Curții Constituționale asupra sesizării depuse, -

CONSTATĂ :

Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani se află cauza penală privind acuzarea lui Pșederschi Vasile, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și Panfil Eugeniu Tudor, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹) și 190 alin.(5) Cod Penal.

Apărătorii Berliba Viorel, Ungureanu Ivan care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Pșederschi Vasile, în cadrul ședinței desfășurate la data de 20.09.2019 a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin.(1),(1¹) art.326 Cod Penal, prezentând o sesizare, solicitând totodată suspendarea examinării cauzei până la expunerea Curții Constituționale asupra sesizării depuse.

În cadrul ședinței de judecată a examinării cauzei de învinuirea inculpaților Panfil Eugeniu și Pșederschi Vasilii, ce se află la etapa examinării probelor acuzării, avocații Berliba Viorel, Ungureanu Ivan au susținut cererea formulată și au solicitat sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării normelor legale cuprinse în textul art.326 alin.(1¹) Cod Penal vizând sintagma „ bunuri,, din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență (în varianta cumpărării de influență), raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență (în varianta vânzării de influență) și „avantaje enumerate la alin.(1),, din cuprinsul infracțiunii de trafic de influență,

prevăzut de art.326 alin.(1¹)Cod Penal, raportat la conținutul infracțiunii de trafic de influență(în varianta vânzării de influență), prevăzut de art. 326 alin.(1) Cod Penal.

În cadrul ședinței de judecată, partea apărării Berliba Viorel, Ungureanu Ivan ce reprezintă interesele inculpatului Pșederschi Vasile, Tudor Osoianu ce reprezintă interesele inculpatului Panfil Eugeniu au susținut cererea înaintată, au solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin.(1),(1¹) art.326 Cod penal, solicitând totodată și suspendarea cauzei până la expunerea Curții Constituționale asupra sesizării depuse.

Inculpații Pșederschi Vasile și Panfil Eugeniu au susținut cererea înaintată.

Partea acuzării a solicitat respingerea cererii, considerând-o ca fiind o modalitate suplimentară de tergiversare a examinării cauzei.

Audiind opinia participanților la proces, studiind sesizarea depusă, materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază cererea apărătorilor ca fiind întemeiată și care urmează a fi admisă, reieșind din considerentele ce succed.

Conform dispoziției art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală, „dacă în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională”.

Potrivit prevederilor art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. (4) alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, „rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale”

Prin Hotărârea nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(l) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărât: în sensul art.135 alin.(l) lit.a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.l lit.a) din Constituție;

excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată remarcă:

Norma penală (alin.(1),(1¹) art.326 Cod penal) vizată în sesizarea depusă de apărătorii Berliba Viorel, Ungureanu Ivan, constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât aceasta face parte din categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit.a) din Constituție;

Excepția este ridicată de către apărătorul Berliba Viorel, Ungureanu Ivan și susținută de apărătorul Osoianu Tudor care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpaților Pșederschi Vasile și Panfil Eugeniu ;

Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate - din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, judecătorul nu a depistat vre-o hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

În consecință, instanța de judecată apreciază că în speță, sunt întrunite condițiile stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, excepția a fost ridicată de apărătorul inculpatului, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de apărătorul Berliba Viorel, Ungureanu Ivan care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Pșederschi Vasile.

Instanța de judecată dă asigurări că în caz de necesitate, la cererea Președintelui Curții Constituționale, dosarul penal nr. 12-1-80740-10122018 privind învinuirea lui *Pșederschi Vasile Timofei*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și *Panfil Eugeniu Tudor*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹) și 190 alin.(5) Cod Penal, va fi transmis Înaltei Curți imediat.

În temeiul art.7 alin.(3) Cod de procedură penală și Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, instanța va suspenda examinarea în fond a cauzei penală penal nr. 12-1-80740-10122018 privind învinuirea lui *Pșederschi Vasile Timofei*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și *Panfil Eugeniu Tudor*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹) și 190 alin.(5) Cod Penal, până la examinarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate, *cu excepția examinării măsurilor procesuale de constrângere, și a măsurilor procedurale care nu suferă amânare.*

În acest context, conducându-se de prevederile art.7 Cod de procedură penală și de Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată,-

DISPUNE:

Se admite cererea apărătorilor Berliba Viorel, Ungureanu Ivan privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din alin.(1),(1¹) art.326 Cod penal.

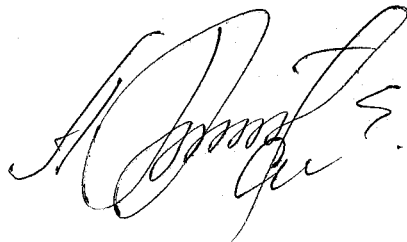
Se ridică excepția de neconstituționalitate în cauza penală nr. 12-1-80740-10122018(1-1028/2018) privind învinuirea lui *Pșederschi Vasile Timofei*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și *Panfil Eugeniu Tudor*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.335 alin.(1¹) și art.190 alin.(5) Cod Penal.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, copia procesului-verbal al ședinței de judecată, copia rechizitoriului, cererea și sesizarea apărătorilor Berliba Viorel, Ungureanu Ivan, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală 12-1-80740-10122018(1-1028/2018).

Se suspendă examinarea în fond a cauzei penale nr.12-1-80740-10122018 (1-1028/2018) de învinuire a lui *Pșederschi Vasile Timofei*, și *Panfil Eugeniu Tudor*, până la examinarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate, *cu excepția examinării măsurilor procesuale de constrângere, și a măsurilor procedurale care nu suferă amânare.*

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Angela Vasilenco